

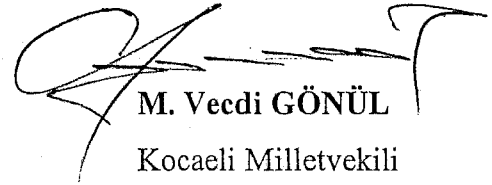
2/10/18-16574/39099

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ TBMM Grup Başkanlığı
Tarih: 24.07.2002
Sayı: 1747

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2820 Sayılı “Siyasi Partiler Kanunu” nda değişiklik yapılması hakkındaki kanun teklifim gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 24.07.2002

M. Vecdi GÖNÜL
Kocaeli Milletvekili

Ek 1: Genel Gerekçe

Ek 2: Madde Gerekçeleri

Ek 2: Kanun Teklifi

GENEL GEREKÇE

Demokrasilerin vazgeçilmez unsuru olan siyasi partilerin günümüz şartlarında faaliyet göstermeleri için siyasi parti üyeliği ile köy ve mahalle temsilcilikleri düzenlenmiştir.

Daha özgür ve demokrat bir toplum için gerekli olan düşünce ve fikir hürriyetinin önünü açma gayesiyle TCK 312 ve benzeri kanunlardaki yapılan yeni değişikliklerin Siyasi Partiler Kanununa da yansıtılarak TCK ile uyumlu hale getirilmiştir.

Hür ve demokrat bir toplum için önemli olan farklı düşünce ve fikir oluşturan siyasi partilerinde yapılanması hür ve demokrat olmalıdır. Bu bağlamda siyasi parti üye ve teşkilat kademelerinin bağımsız yargıya müracaat edebilme imkanları düzenlenmiştir.

Siyasi partilerde demokratik sürecin işleminde önemli rolü bulunan Genel Başkanın da görev süresi 4 olağan kongre ile sınırlandırılmıştır.

Demokrasinin önemli unsurlarından biri serbest seçimlerdir. Seçimlerin de demokratik ölçüsü milletin kendi vekilini belirleme imkanındır. Bu imkanı arttırmak maksadıyla da yargı denetiminde ön seçim yapılmasının şartları düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Birden fazla Siyasi Partiye üye olunması halinde son üyeliğin geçerli olması hükme bağlanmıştır.

MADDE 2- Köy ve mahallelerde oluşturulan siyasi parti temsilcilikleri düzenlenmiştir.

MADDE 3- TCK'nın 312 nci maddesinde yapılan son değişiklikle Siyasi Partiler Kanunu uyumlu hale getirilmiştir.

MADDE 4- TCK'nın bazı maddelerinden mahkumiyet hallerinde ceza hukukunun ve bunları düzenleyen kanunlarda yer almakla beraber tartışmaları ve istismarı önlemek maksadıyla memnu hakların iadesi tecil hallerinde üye olunabileceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 5- Üyeliğin reddi halinde yasal yollara başvurma hakları düzenlenmiştir.

MADDE 6- Genel Başkanlık süresi 4 olağan kongre ile sınırlandırılmıştır.

MADDE 7- İşten el çektirilen İl Başkanı ve İl Yönetim Kurulu üyelerinin yasal yollara başvurma hakları düzenlenmiştir.

MADDE 8- İşten el çektirme kararlarının İl Yönetim Kurulunca alındığı hallerde İlçe Başkanları ve İlçe Yönetim Kurulu üyelerinin yasal yollara başvurma hakları düzenlenmiştir.

MADDE 9- Milletvekili seçiminde önseçim İlçe Seçim Kurullarının yönetiminde ve parti üyelerinin katılımıyla yapılması zorunlu hale getirilmiş, ön seçimin tüm yurttaki partilerce aynı günde yapılacağı düzenlenmiştir. Siyasi Partilerin TBMM üyeleri toplamının yüzde 50'sini merkezden belirleyebileceği düzenlenmiştir.

MADDE 10- Ön seçimin iptali halinde adayların MKYK'nda belirlenmesi düzenlenmiştir.

MADDE 11- Kapatılan partinin devamı olduğu iddiasının kuruluş dilekçesinin verildiği tarihten itibaren 90 gün içinde verilebileceği düzenlenmiştir.

2820 SAYILI SİYASİ PARTİLER KANUNU'NUN BAZI MADDELERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 : 2820 Sayılı Kanunun 6. maddesinin 2. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ Kimse, aynı zamanda birden fazla siyasi partinin üyesi olamaz, aksi halde son kayıt tarihinden önce yapılmış olan üyelik kayıtları geçersiz olur.”

MADDE 2 : 2820 Sayılı Kanunun 7. maddesine aşağıdaki fıkra son fıkra olarak eklenmiştir.

“Siyasi parti ilçe yönetim kurulu kararıyla, köy ve mahallelerde her ilçe için en fazla 15 adet olmak üzere siyasi parti temsilcilikleri açılabilir.”

MADDE 3 : 2820 Sayılı Kanunun 11. maddesinin (b) bendinin 5. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türk Ceza Kanununun 312 nci maddesinin ikinci fıkrasında yazılı sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığına dayanarak halkı birbirine karşı kamu düzeni için tehlikeli olabilecek bir şekilde düşmanlığa veya kin beslemeye alenen tahrik etme suçlarından mahkum olanlar,”

MADDE 4 : 2820 Sayılı Kanunun 11. maddesinin (b) bendine aşağıdaki fıkra son fıkradan bir önce gelmek üzere eklenmiştir.

“Ancak yukarıda (b) bendinde belirtilen suçlardan dolayı mahkumiyet hallerinde de, memnu hakların iadesine veya mahkumiyetin teciline karar verilmiş olması, karar tarihinden itibaren mahkumiyete bağlı siyasi ehliyetsizlikleri ortadan kaldırır.”

MADDE 5 : 2820 Sayılı Kanunun 12.maddesinin 2. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Siyasi partiler üye olma taleplerini sebep göstermeksizin de reddedebilirler. Ancak, üyeliğe kaydını isteyen, istemini reddeden teşkilatın bir üst kademesine, parti tüzüğünde gösterilen şekilde itiraz hakkı vardır. Siyasi partiler; usulüne uygun itirazları en geç 1 ay içinde sonuçlandırmak zorundadırlar. 1 ay içinde cevap verilmeyen itiraz reddedilmiş sayılır. İtiraz üzerine verilen karara yargı yolu açıktır.”

MADDE 6 : 2820 Sayılı Kanunun 15. maddesinin 2. fıkrasına aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

“ Şu kadar ki üstüste dört olağan kongre süresini bu sıfatla dolduran bir Genel Başkan, bir daha partinin Genel Başkanlığına aday olamaz ve seçilemez.”

MADDE 7 : 2820 Sayılı Kanunun 19. maddesinin 5. fıkrasının sonuna aşağıdaki yazılı cümleler eklenmiştir.

“İşten el çektirilen İl Başkanı ve İl Yönetim Kurulu kararın tebliğinden itibaren yedi gün içinde, kararın kanuna, parti tüzüğüne ve iç yönetmeliğe yetki, şekil, usul ve esas bakımından aykırı bulunduğu iddiası ile parti teşkilatının bulunduğu ilin asliye hukuk mahkemesine itiraz edebilir. Yapılan itiraz kararın yürütülmesini durdurmaz.

Asliye hukuk mahkemesi bu itirazları en geç üç ay içinde basit muhakeme usulüne göre inceleyerek karara bağlar; bu karar kesindir.”

MADDE 8 : 2820 Sayılı Kanunun 20. maddesinin 9. fıkrasının sonuna aşağıdaki yazılı cümleler eklenmiştir.

“ İşten el çektirme kararının İl Yönetim Kurulunca alınması halinde, bu karara karşı yedi gün içinde, Merkez Karar Yönetim Kuruluna itiraz edilebilir. İtiraz on beş gün içinde sonuçlandırılır. İtirazın karara bağlanmasından önce ilçe kongresi toplanamaz. İşten el çektirilen İlçe Başkanı ve İlçe Yönetim Kurulu, kararın tebliğinden itibaren yedi gün içinde kararın kanuna, parti tüzüğüne ve iç yönetmeliğe yetki, şekil, usul ve esas bakımından aykırı bulunduğu iddiası ile parti teşkilatının bulunduğu ilçenin asliye hukuk mahkemesine itiraz edebilir. Yapılan itiraz kararın yürütülmesini durdurmaz.

Asliye hukuk mahkemesi bu itirazları en geç üç ay içinde basit muhakeme usulüne göre inceleyerek karara bağlar; bu karar kesindir.”

MADDE 9 : 2820 Sayılı Kanunun 37. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Milletvekilliği genel veya ara seçimlerinde, siyasi partilerin bir seçim çerçevesindeki adaylarının listesi ve bunların listedeki sırası, o seçim çevresinde ilgili siyasi partinin üye kayıt defterine göre düzenlenen parti seçmen listesinde yer alan bütün üyelerin, İlçe Seçim Kurullarının yönetiminde serbest, eşit, gizli oy, açık döküm ve sayım esaslarına göre oy kullanacakları bir ön seçim ile tespit edilir.

Ön seçimlerin yapılacağı gün, Yüksek Seçim Kurulu tarafından genel seçimlerden en az üç ay önceki bir tarih olarak belirlenip ilan edilir. Bütün yurttaki ön seçimler, seçime katılacak partiler için aynı günde yapılır.

Siyasi partiler, illerden seçilecek Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin toplam %50'sini aşmamak üzere ilini, seçim çevresini, aday listesindeki sırasını, ön seçim tarihinden en az on gün önce Yüksek Seçim Kuruluna bildirmek koşulu ile merkez adayı gösterebilirler.”

MADDE 10 : 2820 Sayılı Kanunun 51. maddenin 4. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

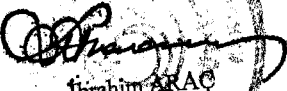
“Bir seçim çevresinde ön seçimin, ön seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde, ön seçim yenilenmez ve bu seçim çevresi için bütün adaylar parti tüzüğüne belli ettiği esaslara göre, Merkez Karar Yönetim Kurullarınca belirlenir.”

MADDE 11 : 2820 Sayılı Kanunun 95. maddesine 1. cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Kapatılan partinin devamı olduğu iddia edilen bir parti için bu kanunun 104. maddesine göre işlem yapılır; ancak bu parti hakkında kuruluş belgelerinin İç İşleri Bakanlığı’na tesliminden itibaren 90 gün geçtikten sonra devamı olduğu iddiası ile ilgili işlem yapılamaz, kapatma davası açılmaz.”

MADDE 12 : Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13 : Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Aşlı gibidir

İbrahim ARAC
Kanunlar ve Kararlar Müdürü